

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۴
پایه چهارم ورودی بهمن

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مست باکشی: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد آزمون:	۲۹۴۱/۱۸
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۵
عنوان:	فقه استدلالی ۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
مجموعه:	جلد اول: صلاة و صوم (ص ۲۰۰-۱۱۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علی: شهرتان: استان:

۱- مطابق روایات «فجر صادق» و «فجر کاذب» به ترتیب به چه چیزی تشبیه شده است؟ ص ۱۲۹

۰/۵

الف. بالقبطیة البیضاء - بذنب السرحان ☒

ب. بذنب السرحان - بالقبطیة البیضاء ☐

ج. بالقبطیة البیضاء - بنهر سورا ☐

د. بذنب السرحان - بنهر سورا ☐

۲- بنابر نظر مصنف با توجه به موثقہ سماعه «لاینبغی للمرأة ان تلبس الحریر المحض و هی محرمة» چه فرع فقهی در باب صلاة استفاده می شود؟ ص ۱۳۸

۰/۵

الف. عدم جواز لبس الحریر المحض للنساء ☐

ب. کراهة لبس الحریر المحض للرجال ☐

ج. جواز لبس الحریر المحض للرجال ☐

د. جواز لبس الحریر المحض للنساء ☒

۳- مقتضای جمع بین صحیحہ «... و إن قلت: السلام علينا على عباد الله الصالحين فقد انصرفت» و موثقہ «قلت له: انی اصلى بقوم، فقال: تسلم و واحدة و لاتلتفت. قل: السلام عليك ايها النبي و رحمة الله و بركاته ...» کدام فرع فقهی است؟ ص ۱۵۲

۰/۵

الف. استحباب التسليم و تحقق الانصراف بما بدا به منهما ☐

ب. التخيير فى الصيغة و تحقق الانصراف بما بدا به منهما ☒

ج. استحباب التسليم و التخيير فى صيغة التسليم ☐

د. وجوب التسليم و التخيير فى صيغة التسليم ☐

۴- از صحیحہ «الصلاة فريضة و ليس الاجتماع بمفروض فى الصلوات كلها و لكنّه سنّة» چه حکمی در باب جماعت نماز استفاده می شود؟ ص ۱۶۷ و ۱۶۸

۰/۵

الف. عموم مشروعیتہ فى جميع الصلوات الواجبة ☒

ب. عموم مشروعیتہ فى جميع الصلوات النافلة ☐

ج. عموم مشروعیتہ فى جميع الصلوات ☐

د. عدم مشروعیتہ فى جميع الصلوات ☐

۵- روایت «بنى الاسلام على خمسة: الصلاة و الزكاة و الحج و الصوم و الولاية» چگونه بر اعتبار قصد قربت در صوم دلالت دارد؟ ص ۱۸۰

۰/۵

الف. لدلالة الرواية على اعتبار القرية بالعموم ☐

ب. لدلالة الرواية على اعتبار القرية بالاطلاق ☐

ج. لانه لا يَحتمل بناء الاسلام على أمر غير قری ☒

د. لان الرواية فى مقام بيان الواجبات القری ☐

۶- در احکام اعتکاف دلیل مصنف برای تقیید نهی از «شم الطیب او الراحين» به «تلذذ» چیست؟ ص ۲۰۰

۰/۵

الف. قصور المقتضى ☐

ب. تسالم فقهاء ☐

ج. أصالة البرائة ☐

د. انصراف ☒

۷- با توجه به عبارت «و أما وقت الظهرين يمتد الى الغروب و اختار صاحب الحقائق أن الامتداد المذكور خاص بذوى الاعذار دون المختار استناداً الى صحیحه: لكل صلاة وقتان و أول الوقت أفضله و ليس لأحد أن يجعل آخر الوقت وقتاً إلا فى عذر من غیر علة» پاسخ دهید: ص ۱۲۴ و ۱۲۵ - ۲ نمره

الف) مختار و دلیل صاحب حقائق در فرع مذکور چیست؟

جواب: صاحب حقائق بر خلاف مشهور امتداد وقت شرعی نماز ظهر و عصر تا هنگام غروب را مختص به کسانی می‌داند که از خواندن نماز در اول وقت معذور هستند. (۰/۵ نمره) ایشان برای اثبات این ادعا به مضمون صحیحه استدلال می‌کنند که امام فرموده: أول الوقت أفضله و ليس لأحد أن يجعل آخر الوقت وقتاً إلا فى عذر من غیر علة. (۰/۵ نمره)

ب) مناقشه مصنف به استدلال صاحب حقائق چیست؟

جواب: جمله «اول الوقت افضله» بر جواز تأخیر دلالت می‌کند و الا وجهی برای تعبیر «افضل» وجود ندارد. به عبارت دیگر تعبیر افضله دلالت بر وقت استحباب و فضیلت ادای نماز دارد و دلالتی بر وجوب ادای آن در ابتدای وقت نمی‌کند. (۱ نمره)

۸- چگونه می‌توان از روایت «لا یلبس الرجل الذهب و لا یصلی فیہ لانه من لباس اهل الجنة» بطلان نماز مردان در صورت پوشیدن طلا را اثبات کرد؟ ص ۱۳۷ س ۱۵ - ۱/۵ نمره

جواب: با توجه به این که این روایت از پوشیدن طلا در نماز برای مردان نهی نموده است با ضمیمه کردن این قاعده که نهی در عبادات بیان گر فساد آن است، بطلان نماز مردان در صورت پوشیدن طلا ثابت می‌شود در این روایت نهی از پوشیدن طلا توسط مرد آمده است و نهی در عبادات مفسد عبادت است.

۹- آیا می‌توان برای دفع تعارض میان روایت‌های «لا أقل فی المكتوبة بأقل من سورة و لا بأكثر» و «إن فاتحة الكتاب تجوز وحدها فی الفریضه» روایت دوم را بر تقیه حمل نمود؟ چرا؟ ص ۱۴۴ - ۲ نمره

جواب: خیر (۰/۵ نمره)، زیرا امکان جمع عرفی میان دو روایت وجود دارد به این که روایت اول را بر استحباب حمل نمائیم و با وجود این حمل تعارض برطرف می‌شود لذا نمی‌توان به سراغ اعمال مرجحات مانند «تقیه» رفت زیرا اعمال مرجحات فرع بر استقرار تعارض است در حالی که با وجود جمع عرفی تعارض برطرف می‌شود. (۱/۵ نمره)

۱۰- مقتضای اصل اولی و ثانوی در شک در عدد رکعات چیست؟ توضیح دهید. ص ۱۵۵ - ۲ نمره

جواب: مقتضای اصل اولی به مقتضای دلیل استصحاب لزوم بناء گذاشتن بر اقل است ولی مقتضای اصل ثانوی به مقتضای برخی روایات (موثقه عمار) لزوم بناء بر اکثر است مگر دلیل خارجی بر خلاف آن داشته باشیم.

۱۱- آیا صحیح «اربعة قد یجب علیهم التمام فی السفر كانوا أو حضر: المکاری و الکری و الرأعی و الاشتقان لانه عملهم» بر اتمام نماز «معلم‌هایی» که برای تدریس به شهرهای دیگر مسافرت می‌کنند دلالت دارد؟ چرا؟ ص ۱۶۳ و ۱۶۴ - ۲ نمره

جواب: آری، از آن‌جا که در روایت تعلیل آمده نشان می‌دهد حکم اتمام، مختص چهار گروه مذکور در روایت نیست و از طرفی تعلیل عمومیت داشته و شامل کسانی که مسافرت مقدمه شغلشان است (مانند معلم‌ها) نیز می‌شود به قرینه این که در روایت به راعی (چوپان) اشاره شده که مسافرت مقدمه شغل وی (گله‌داری) می‌باشد.

۱۲- آیا آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اذا نودي للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا إلى ذکر الله...» (جمعه: ۹) بر اشتراط «حضور امام معصوم» در وجوب نماز جمعه دلالت می‌کند؟ ص ۱۷۳ - ۲ نمره

جواب: خیر، زیرا بعد از ملاحظه درمعنای آیه درمی‌یابیم که آیه بر وجوب ابتدائی نماز جمعه دلالت نمی‌کند بلکه می‌فرماید: هر زمانی که نماز جمعه برپا شد و برای نماز جمعه ندا داده شد لازم است در آن حضور به هم رسانید و این لزوم شرکت در نماز جمعه مطلق است و شامل زمان غیبت امام نیز می‌شود.

۱۳- روایت‌های «لا یضر الصائم ما صنع اذا اجتنب ثلاث خصال: الطعام و الشراب و النساء و الارتماس فی الماء» و «... رجل صائم ارتمس فی الماء متمعداً. علیه قضاء ذلک الیوم؟ قال: لیس علیه قضاءه...» را چگونه می‌توان جمع نمود؟ اشکال این وجه جمع را بنویسید. ص ۱۸۴ - ۲ نمره

جواب: می‌توان گفت روایت اول بر حرمت تکلیفی ارتماس دلالت دارد زیرا در روایت دوم فرمود: قضاء بر مرتمس واجب نیست که بیانگر صحت روزه وی است. به عبارت دیگر روایت اول حکم تکلیفی و روایت دوم حکم وضعی را بیان می‌کند پس تنافی ندارند. لکن لازمه این وجه جمع آن است که: ارتماس به حیثیت مکلف بودن صائم ضرر بزند نه به حیثیت صیام وی. در حالی که این برداشت خیلی بعید است. به عبارت دیگر لازمه این وجه جمع آن است که به قرینه وحدت سیاق در موارد دیگر یعنی طعام و... هم اگر کسی مرتکب شود تنها حکم تکلیفی آن حرمت باشد ولی وضعاً حکم به صحت روزه او شود. در حالی که این برداشت قابل التزام نمی‌باشد.

۱۴- نظر مصنف را در مورد دلالت روایت «من صام فی السفر بجهالة لم یقضه» نسبت به صوم مسافری که جاهل به اصل حکم یا جاهل به بعضی از خصوصیات حکم باشد بنویسید. ص ۱۸۹ - ۲ نمره

جواب: اطلاق روایت شامل جاهل به اصل حکم (حکم مسافر، عدم صیام است) و یا جاهل به برخی خصوصیات حکم (کلزوم الافطار علی من سافر قبل الزوال و عاد بعده) می‌شود و لذا در هر دو صورت اگر روزه بگیرد، روزه‌اش صحیح بوده و قضاء بر او واجب نیست.

۱۵- به نظر مصنف مراد از «امام عدل» و «مسجد جماعة» در روایت «لا اعتکاف إلا فی مسجد جماعة قد صلی فیہ إمام عدل صلاة جماعة» چیست؟ بنابراین روایت اعتکاف در چه مکانی صحیح است؟ ص ۱۹۹ - ۱/۵ نمره

جواب: مقصود از (امام عدل) هر امام جماعت عادل است [هر چند امام معصوم نباشد]. (۰/۵ نمره) و مسجد جماعت نیز هر مسجدی است که در آن نماز جماعت توسط امام جماعت عادل برگزار شده باشد. (۰/۵ نمره) بنابر این معیار در مکان اعتکاف هر مسجدی است که در آن نماز جماعت صحیح برگزار می‌شود هر چند مسجد جامع نباشد. (۰/۵ نمره)